

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT

'S-GRAVENHAGE — TELEFOON 72.01.95 — JULIANA VAN STOLBERGLAAN 26

RAPPORT No. 24

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN DE KOSTPRIJZEN
DER VOORNAAMSTE AKKERBOUWPRODUCTEN VAN
OOGST 1938, 1939, 1940, 1941, 1942 EN 1943

NIET VOOR PUBLICATIE

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN DE KOSTPRIJZEN DER VOORNAAMSTE AKKERBOUWPRODUCTEN VAN OOGST 1938, 1939, 1940, 1941, 1942 EN 1943

DOEL

Na te gaan hoe het *verloop* van de prijzen en de kostprijzen vanaf de vooroorlogse jaren tot nu toe voor de voornaamste akkerbouwproducten is geweest.

GEGEVENS

A. Prijzen

Als prijzen zijn genomen de vaste prijzen of richtprijzen, die voor de producten in de betreffende oogstjaren zijn bepaald.

Bij de berekeningen van de kostprijzen van sommige producten waren de kosten van het bewaren niet te elimineren. Daar echter de gemiddelde tijd gedurende welke deze producten bewaard zijn niet bekend is, is aangenomen dat de kostprijzen betrekking hebben op het begin September van het betreffende oogstjaar. Deze kostprijzen zijn dan vergeleken met de prijzen aan het begin van de oogstjaren. Vermoedelijk zijn deze prijzen dus, vergeleken bij de kostprijzen, iets te laag en is het verschil tusschen de prijzen en de kostprijzen in het geval van winst te klein en in het geval van verlies iets te groot. Voorzover er nog geen vastgestelde prijzen waren, zijn de gemiddelde marktprijzen genomen zooals deze in September van het betreffende oogstjaar geweest zijn.

Voor fabrieksaardappelen zijn in de jaren 1938, 1939, 1940 en 1941 de gemiddelde, aan de telers uitgekeerde, prijzen genomen.

B. Kostprijzen

Wat de kostprijzen betreft is in hoofdzaak gebruik gemaakt van hetzelfde materiaal, dat als basis diende van de diverse rapporten van het Landbouw-Economisch Instituut en laatstelijk van rapport n°. 22. In onderstaanden staat zijn de gebieden, de oogstjaren en het aantal waarnemingen vermeld. Zie blz. 2.

De basisgegevens zijn voor elke berekening in de verschillende oogstjaren gelijk, zowel wat kosten als opbrengsten betreft. De opbrengsten hebben dus niet betrekking op de werkelijke oogstresultaten, maar op de genormaliseerde oogstopbrengsten, zooals die steeds in de berekeningen van het Landbouw-Economisch Instituut worden gebruikt.

Voor het jaar 1942 en 1943 zijn op de genormaliseerde opbrengsten evenwel oogstdervingen tengevolge van het stikstof- en fosfaattekort in mindering gebracht, volgens de berekeningen van het Centraal Instituut voor Landbouwkundig Onderzoek. Deze zijn uitvoerig aangegeven in de rapporten N°. 7 en 22. In staat VII staan de in de berekening gebruikte opbrengsten van de hoofdproducten aangegeven.

Met behulp van wijzigingscoëfficiënten zijn de kosten uit de basisjaren omgerekend tot het peil van de verschillende oogstjaren. Deze wijzigingscoëfficiënten zijn de veranderingen van de prijzen der kostenelementen, zooals deze geregistreerd zijn in de door het Landbouw-Economisch Instituut opgestelde statistiek van de prijzen loco-boerderij van de kostenelementen. Alhoewel de aldus berekende wijzigingscoëfficiënten een groote mate van betrouwbaarheid bezitten, zijn er toch nog altijd enkele factoren, die achteraf niet gemakkelijk meer vastgesteld kunnen worden. Voor de oogstjaren 1942 en 1943 zijn nog veranderingen in de hoeveelheden van sommige kostenelementen aangebracht in verband met de oogstderving in die jaren.

Een belangrijke factor voor de hoogte van den kostprijs van het hoofdproduct zijn verder nog de prijzen van de *bijproducten*. Immers hoofdproduct en bijproducten moeten de totale kosten goed maken. In de berekeningen van het Landbouw-Economisch Instituut is steeds de kostprijs van het hoofdproduct berekend volgens de formule: kosten hoofdproduct = totale kosten — geldopbrengst bijproducten.

Samenvattend kunnen we dus zeggen dat verandering in de berekende kostprijzen voort kan komen uit een drietal factoren:

1. veranderingen in de oogsthoeveelheden tengevolge van een berekende oogstderving (alleen voor de oogstjaren 1942 en 1943);
2. veranderingen in de prijzen van de kostenelementen en in geringe mate van de kostenhoeveelheden;
3. veranderingen in de geldopbrengsten van de bijproducten.

Behalve de kale kostprijzen zijn ook nog kostprijzen berekend, waarin een ondernemersloon is verdisconteerd. Om ook deze kostprijzen in de verschillende jaren te kunnen vergelijken is dit *ondernemersloon* per ha *gedurende alle jaren constant* gelaten. Op blz. 3 volgt een overzicht van de ingecalculerde ondernemersloonen. Deze zijn globaal 20 % van de kale kosten, zooals deze voor oogst 1943 in rapport n°. 22 berekend zijn.

OVERZICHT VAN DE GEBIEDEN, DE JAREN EN HET AANTAL WAARNEMINGEN

Producten	Groningen						Overijssel (gemengd bedrijf op zand)				Zeeland		Westelijk Noord-Brabant	
	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Veenkoloniën		Oost		West		I	II		
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II				
I. Granen, peulvruchten, zaden														
Wintertarwe	1936/39	62	1936/39	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zomertarwe	1936/39	46	1936/39	40	1939/40	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Wintergerst	1936/39	59	1936/39	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Haver	1936/39	64	1936/39	42	1939/40	9	1938/39	10	—	—	—	—	—	—
Ervten	1936/39	53	1936/39	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koolzaad	1936/38 ¹⁾	21 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rogge	—	—	—	—	1939/40	9	1938/39	10	1938/39	6	—	—	—	—
II. Suikerbieten														
Suikerbieten	1936/39	67	1936/39	31	—	—	—	—	—	—	1939/40	9	—	—
III. Aardappelen														
Fabriësaardappelen	—	—	—	—	1939/40	9	—	—	—	—	—	—	—	—
Consumptieaardappelen	—	—	—	—	—	—	1938/39	10	1938/39	6	1937/41	8	—	—
IV. Vlas														
Stroovlas	1936/40	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1936/41	357 ha ²⁾

I. Basisjaren; II. Aantal waarnemingen (één waarneming is één bedrijf gedurende een oogstjaar).

¹⁾ Totaal aantal waarnemingen van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt zijn samengenomen onder Noordelijke Bouwstreek.

²⁾ Aangezien het aantal waarnemingen niet bekend was, is de totale oppervlakte in ha. opgegeven.

OVERZICHT VAN DE INGEALCULEERDE ONDERNEMERSLOONEN (IN GLD.) PER HA

Producten	Groningen			Overijssel	Zeeland	Westelijk Noord-Brabant
	Noordelijke Bouwstreek	Oklant	Veenkoloniën			
I. Granen, peulvruchten, zaden						
1. Wintertarwe	100	95	—	—	—	—
2. Zomertarwe	100	95	80	—	—	—
3. Wintergerst	100	95	—	—	—	—
4. Haver	100	95	80	75	—	—
5. Erwtten	105	100	—	—	—	—
6. Koolzaad ¹⁾	110	—	—	—	—	—
7. Rogge	—	—	80	75	—	—
II. Suikerbieten						
8. Suikerbieten	135	140	—	—	140	—
III. Aardappelen						
9. Consumptieaardappelen	—	—	—	130	160	—
10. Fabrieksaardappelen	—	—	120	—	—	—
IV. Vlas						
11. Gerepeld stroovlas	145	—	—	—	—	140

¹⁾ Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oklant.

RESULTATEN

In de voorgaande rapporten van het L.E.I. is er steeds op gewezen dat de basis van sommige gebieden nog te smal is om volledige, betrouwbare resultaten te verkrijgen wat de absolute hoogte van de kostprijzen betreft.

Voor de berekeningen in dit rapport is deze smalle basis echter van geringe betekenis, daar meer dan op de absolute hoogte de aandacht valt op het *verloop* der kostprijzen (uitgezonderd staat VII).

De in dit rapport berekende kostprijzen wijken hier en daar af van de prijzen die in voorgaande rapporten berekend zijn. De eerste oorzaak hiervan is dat in dit rapport gezorgd is dat de basis in alle jaren gelijk is, terwijl bij voorgaande rapporten steeds getracht is al het op dat tijdstip beschikbare materiaal als basis te gebruiken. De tweede oorzaak is dat de voorgaande rapporten steeds op voorecalculaties gebaseerd waren, die gemaakt moesten worden op een tijdstip waarop de veranderingen van de kostenelementen gedurende het gehele oogstjaar nog niet bekend waren. Bij de kostprijzberekeningen voor oogst 1938, 1939, 1940, 1941 en 1942, zoals ze voor dit rapport opgezet zijn, waren de veranderingen van de kostenelementen tot en met het einde van deze oogstjaren wel bekend. Alleen voor oogst 1943 zijn de kostprijzen nog afkomstig van de voorecalculatie uit rapport n°. 22, welke wat betreft de veranderingen van de kostenelementen, gebaseerd zijn op de veranderingen zoals deze in November/December 1942 bekend waren. Deze kostprijzen zijn dus vermoedelijk hierdoor aan den lagen kant.

Aangezien in dit rapport alleen een overzicht gegeven wordt van het algemeen verloop van de prijzen en kostprijzen, zijn eenige minder belangrijke producten als geel mosterdzaad, karwijzaad en blauwmaanzaad niet opgenomen.

Tevens zijn de gevallen *a* en *b* van koolzaad in de Noordelijke Bouwstreek en van consumptieaardappelen in Overijssel tot één geval gereduceerd. (Zie rapport n°. 22). Voor koolzaad zijn alleen kostprijzen inclusief de kosten van uitwinteren berekend en voor consumptieaardappelen zijn alleen de kostprijzen gealculeerd voor het geval in alle jaren 25 % van den oogst niet voor consumptie geschikt verondersteld wordt.

In de *Staten I* tot en met VI zijn de prijzen van hoofdproduct en bijproducten en de berekende kostprijzen voor het hoofdproduct (zoowel de kale als die waarin een ondernemersloon is verdisconteerd) per oogstjaar bijeengebracht. In Staat VII is een overzicht gegeven van de winst per eenheid product, het aantal eenheden product per ha en de uit vermenigvuldiging van deze beide factoren resulterende winst per ha. Als winst per eenheid product is genomen het verschil tusschen den prijs en den kalen kostprijs van het betreffende product.

Voor de vergelijking van het onderlinge verloop van de prijzen en kostprijzen van de hoofdproducten zijn deze prijzen per product per landbouwgebied in een grafiek uitgezet. Zie de *grafieken I* tot en met 26. Ook de resultaten van Staat VII zijn per landbouwgebied grafisch voorgesteld in de grafieken 27 tot en met 32.

Bij de beschouwing van de grafieken treden drie verschijnselen duidelijk naar voren.

Ten eerste de *opmerkelijke daling van de kostprijzen van de granen, erwtten en koolzaad in 1939*. Deze is aldus te verklaren: Aangezien in onze berekeningen er steeds van uitgegaan is, dat het prijspeil

in de jaren 1936 tot en met 1939 practisch constant gebleven is en daar als genormaliseerde kosten in de jaren 1938 en 1939 het gemiddelde van deze vier jaren genomen is, zijn de totale kosten per ha in 1938 en 1939 voor het geheele gewas (hoofdproduct + bijproduct) gelijk. De gemiddelde empirische kosten van een aantal bedrijven in de Noordelijke Bouwstreek van Groningen in het oogstjaar 1939, vergeleken met de gemiddelde empirische kosten over de vier jaren 1936 t/m 1939, zijn voor alle gewassen dooreen genomen vrijwel gelijk. Deze zijn in 1939 bv. voor wintertarwe 1 % hooger, voor haver 6 % lager en voor suikerbieten $\frac{1}{2}$ % lager dan gemiddeld in de jaren 1936 t/m 1939. Berekeningen aan de hand van wijzigingscoëfficiënten der kostenelementen van 1938 op 1939 vertoonen voor het totaal van alle kosten practisch geen afwijking van 1. Wat de kosten betreft kan dus het oogstjaar 1939 gelijk gesteld worden aan het gemiddelde van de jaren 1936 t/m 1939 en tevens aan het oogstjaar 1938. Voor de genormaliseerde opbrengsten *in natura* van hoofdproduct en bijproduct geldt uiteraard hetzelfde. Daar echter de prijzen van het stroo in 1939 belangrijker hooger waren dan in 1938, is de *geldopbrengst* van het bijproduct veel grooter geweest. De kosten voor het hoofdproduct zijn dus in 1939 per ha aanmerkelijk lager geweest, dus ook de kostprijzen per 100 kg korrel dan in 1938. In de grafieken 27 tot en met 32 treedt deze daling van de kostprijzen als een verhooging van de winst per ha aan den dag. Deze wordt nog vergroot door het feit, dat de prijzen voor oogst 1939 hooger waren dan voor oogst 1938.

Vervolgens loopen de *lijnen van de prijzen en kostprijzen in de jaren 1939, 1940, 1941 vrijwel parallel*. Dit weerspiegelt zich in de grafieken 27 tot en met 32 in het vrijwel gelijk blijven van de winsten per ha in die jaren.

Ten slotte blijven de *meeste prijzen, behalve die van haver, wintergerst, koolzaad, aardappelen en suikerbieten, op het niveau van 1941*. De kostprijzen daarentegen stijgen in vrijwel rechte lijn onafgebroken door. Het gevolg daarvan is, dat de winst per ha in de grafieken 27 tot en met 32 vanaf 1941 een dalende tendentie vertoont, waarop slechts de bovenvermelde artikelen een uitzondering vormen. Voor 1943 moet wel een sterke daling worden verwacht. Dit is voor sommige producten, o.a. aardappelen, voornamelijk het gevolg van de sterke oogstdepressie (30 % in Zeeland), welke volgens het rapport van het Centraal Instituut voor Landbouwkundig Onderzoek voor oogst 1943 onder overigens normale weersomstandigheden waarschijnlijk wordt geacht.

's-Gravenhage, 31 Maart 1943.

LANDBOUW-ECONOMISCH INSTITUUT,

de directeur,

J. HORRING

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN VAN DE BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1938

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)											
	Hoofd-product klasse B Sept. 1938	Bijproduct	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veenkoloniën		Oost-Overijssel		West-Overijssel		Zeeland	
			Soort	Prijs per eenheid	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
I. Granen, peulvruchten, zaden														
1. Wintertarwe	9,40	stroo	6,50 per 1000 kg	8,10	10,66	8,17	10,98	—	—	—	—	—	—	—
2. Zonnertarwe	9,40	stroo	6,50 " 1000 "	8,75	11,56	8,81	11,83	7,88	10,43	—	—	—	—	—
3. Wintergerst	7,25 1)	stroo	6,50 " 1000 "	8,07	10,62	7,82	10,52	—	—	—	—	—	—	—
5. Erwten	9,25	stroo	10,— " 1000 "	9,92	13,02	12,89	16,99	—	—	—	—	—	—	—
6. Koolzaad	14,50	stroo	4,— " 1000 "	14,33 1)	18,89 1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Rogge	7,25	stroo	6,50 " 1000 "	—	—	—	—	7,46	9,91	8,43	11,40	9,22	12,22	—
II. Suikerbieten														
8. Suikerbieten	10,25	koppen + blad	40,— per ha in Groningen	11,74	15,45	12,50	16,73	—	—	—	—	—	—	9,84 13,—
III. Aardappelen														
10. Fabrieks-aardappelen	1,37 2)	—	40,— per ha in Zeeland	—	—	—	—	1,35	1,74	—	—	—	—	—

I. Kale kostprijz. II. Kostprijz, inclusief een ondernemersloon (zie tekst).

1) Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.

2) Gemiddeld uitgekeerde prijs.

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN VAN DE BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1939

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)															
	Hoofd-product klasse B Sept. 1939	Bijproduct	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veenkoloniën		Oost-Overijssel		West-Overijssel		Zeeland		Westelijk Noord-Brabant			
			Soort	Prijs per eenheid	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II		
I. Granen, peulvruchten, zaden																		
1. Wintertarwe	10,40	stroo	17,75 per 1000 kg	6,37	8,92	6,17	8,97	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Zomertarwe	10,40	stroo	17,75 " 1000 "	6,72	9,53	6,52	9,54	5,88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Wintergerst ¹⁾	9,—	stroo	17,75 " 1000 "	6,92	9,47	6,67	9,34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Haver	8,—	stroo	17,75 " 1000 "	5,74	7,95	5,53	7,79	4,21	7,34	10,24	—	—	—	—	—	—	—	
5. Erwt	10,35	stroo	26,— " 1000 "	8,86	11,96	11,42	15,51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6. Koolzaad	15,—	stroo	10,75 " 1000 "	13,85 ²⁾	18,22 ³⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7. Rogge	9,—	stroo	17,75 " 1000 "	—	—	—	—	5,26	6,53	9,50	7,29	10,30	—	—	—	—	—	
II. Suikerbieten																		
8. Suikerbieten	11,25	koppen + blad	40,— per ha voor Groningen 40,— per ha voor Zeeland	11,74	15,45	12,50	16,73	—	—	—	—	—	9,84	13,03	—	—	—	
III. Aardappelen																		
9. Consumptieaardappelen	2,— resp. 2,40 ³⁾	voeder-aard-appelen	0,35 per 100 kg	—	—	—	—	—	2,46	3,31	2,98	3,97	2,13	2,82	—	—	—	
10. Fabrieksaardappelen	1,54 ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	1,35	1,74	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Vlas																		
11. Stroovlas	7—12 ⁵⁾ per 100 kg van gem. kwaliteit	lijnzaad kaf beard-kwaliteit	12,— per 100 kg 2,— " 100 " 2,— " 100 "	6,51	9,17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6,01	8,45

I. Kale kostprijs. II. Kostprijs inclusief een ondernemersloon. (zie tekst).

¹⁾ De prijs van zomergest was f 9,40.

²⁾ Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.

³⁾ f 2,— voor zandaardappelen, f 2,40 voor kiciaardappelen.

⁴⁾ Gemiddeld uitgekeerde prijs.

⁵⁾ De marktprijs bedroeg tot September 1939 f 7,— per 100 kg van gemiddelde kwaliteit. Deze prijs is daarna geleidelijk opgehoopen totdat hij in April 1940 f 12,— per 100 kg bedroeg.

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1940

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)													
	Hoofd-product Klasse B Sept. 1940	Bijproduct Prijs per eenheid	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veen- koloniën		Oost- Overijssel		West- Overijssel		Zeeland		Westelijk Noord- Brabant	
			I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
I. Granen, peulvruchten, zaden																
1. Wintertarwe	11,50	stroo	7,44	9,97	7,61	10,42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Zomertarwe	11,50	stroo	7,87	10,69	7,95	10,97	—	9,98	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Wintengerst ¹⁾	10,--	stroo	7,97	10,52	8,45-67	9,40-47	7,44	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Haver	8,50	stroo	6,62	8,88	6,77	9,02	3,45	7,29	8,02	11,82	—	—	—	—	—	—
5. Erwten	12,50	stroo	9,60	12,70	12,93	17,03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Koolzaad	16,50	stroo	16,05 ²⁾	20,42 ²⁾	—	—	—	6,85	8,12	11,08	—	9,22	12,32	—	—	—
7. Rogge	10,50	stroo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Suikerbieten																
8. Suikerbieten	14,--	koppen + blad	11,80	15,50	13,07	17,31	—	—	—	—	—	—	11,51	14,70	—	—
III. Aardappelen																
9. Consumptieaardappelen	2,75 resp. 2,50 ³⁾	voeder- aard- appelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Fabrickaardappelen	1,96 ⁴⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Vlas																
11. Stroovlas	12,--	lijnzaad kaf baard	7,02	9,69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
								1,45	1,81	—	—	—	—	—	—	6,76
										2,25	3,09	2,88	3,87	2,22	2,93	—
																9,20

I. Kale kostprijs. II. Kostprijs inclusief een ondernemersloon (zie tekst).

¹⁾ De prijs van zomergerst was f 10,40.

²⁾ Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.

³⁾ f 2,75 voor zandaardappelen; f 3,50 voor kleiaardappelen.

⁴⁾ Gemiddeld uitgekeerde prijs.

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN VAN DE BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1941

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)															
	Hoofd-product Klasse B Sept. 1941	Bijproduct Prijs per eenheid	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veen-kolonien		Oost-Overijssel		West-Overijssel		Zeeland		Westelijk Noord-Brabant			
			I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II		
I. Granen, peulvruchten, zaden																		
1. Wintertarwe	13,25	stroo	19,— per 1000 kg	8,92	11,48	8,97	11,77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Zometarwe	13,25	stroo	" "	9,53	12,35	9,45	12,47	8,90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Wintergerst 1)	11,50	stroo	" "	9,42	11,98	9,55	11,48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Haver	9,50	stroo	" "	7,92	10,13	7,67	9,92	6,60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5. Erwten	15,—	stroo	" "	11,57	14,67	13,39	19,48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6. Koolzaad	20,—	stroo	" "	18,79 ²⁾	23,16 ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7. Rogge	12,75	stroo	" "	—	—	—	—	8,44	10,89	9,54	12,51	10,66	13,67	—	—	—	—	
II. Suikerbieten																		
8. Suikerbieten	16,—	koppen + blad	130,— per ha voor Groningen 50,— per ha voor Zeeland	13,09	16,79	14,49	18,73	—	—	—	—	—	—	12,81	15,99	—	—	
III. Aardappelen																		
9. Consumptieaardappelen Eigenheimer	3,30 resp. 3,75 ³⁾	voeder-aard-appelen	2,20 per 100 kg	—	—	—	—	—	—	2,66	3,50	3,35	4,33	2,56	3,27	—	—	
10. Fabrieksaardappelen	2,19 ⁴⁾			—	—	—	—	1,67	2,03	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Vlas																		
11. Stroovlas	12,—	lijnzaad kuf baard	16,40 per 100 kg 5,— " 100 " 4,— " 100 "	8,22	10,88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,63	10,03

r. Kale kostprijs. II. Kostprijs inclusief een ondernemersloon (zie tekst).

1) De prijs van zomergerst was f 11,90.
 2) Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.
 3) f 3,30 voor zandaardappelen, f 3,75 voor kleaardappelen.
 4) Gemiddeld uitgekeerde prijs.

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN VAN DE BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1942

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)															
	Hoofd-product klasse B Sept. 1942	Bijproduct Prijs per eenheid	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veenkoloniën		Oost-Overijssel		West-Overijssel		Zeeland		Westelijk Noord-Brabant			
			I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II		
I. Granen, peulvruchten, zaden																		
1. Wintertarwe	13,25	19,— per 1000 kg	9,95	12,67	9,98	12,90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Zomertarwe	13,25	19,— " 1000 "	10,89	13,88	10,73	13,94	9,47	12,22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3. Wintergerst	12,—	19,— " 1000 "	10,46	13,18	10,67	13,77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Haver	10,50	19,— " 1000 "	8,49	10,74	8,28	10,59	6,78	8,69	11,66	14,56	—	—	—	—	—	—	—	
5. Erwtten	15,—	35,— " 1000 "	11,78	14,88	15,43	19,53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6. Koolzaad	30,—	11,50 " 1000 "	19,69 ¹⁾	24,06 ¹⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7. Rogge	12,75	19,— " 1000 "	—	—	—	—	8,95	11,54	10,73	13,70	11,58	14,59	—	—	—	—	—	
II. Suikerbieten																		
8. Suikerbieten	19,—	130,— per ha voor Groningen 55,— per ha voor Zeeland	15,35	19,21	17,52	20,93	—	—	—	—	—	—	14,84	18,38	—	—	—	
III. Aardappelen																		
9. Consumptieaardappelen	3,75 resp. 4,50 ²⁾	2,20 per 100 kg	—	—	—	—	—	—	2,94	3,79	3,66	4,65	3,11	3,90	—	—	—	
10. Fabrieksaardappelen	2,75	—	—	—	—	—	1,88	2,27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Vlas																		
11. Stroovlas	12,—	16,40 per 100 kg kaf 5,— " 100 " baard	9,06	11,73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8,87	11,52

I. Kale kostprijzen. II. Kostprijzen inclusief een ondernemersloon (zie tekst).
 1) Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.
 2) f 3,75 voor zandaardappelen, f 4,50 voor kleiaardappelen.

OVERZICHT VAN DE PRIJZEN EN VAN DE BEREKENDE KOSTPRIJZEN IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUW-PRODUCTEN OOGST 1943

Gewassen	Prijzen (in guldens)		Berekende genormaliseerde kostprijzen (in guldens)														
	Hoofd-product Klasse B Sept. 1943	Bijproduct Prijis per eenheid	Noordelijke Bouwstreek		Oldambt		Groninger Veen- koloniën		Oost- Overijssel		West- Overijssel		Zeeland		Westelijk Noord- Brabant		
			I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	
I. Granen, peulvruchten, zaden																	
1. Wintertarwe	13,25	stroo kaf	19,— per 1000 kg 3,— " 100 "	10,88	13,70	11,87	14,95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2. Zomertarwe	13,25	stroo kaf	19,— " 1000 " 3,— " 100 "	11,43	14,45	12,04	15,30	9,73	12,64	—	—	—	—	—	—	—	
3. Wintergerst	12,—	stroo kaf	19,— " 1000 " 1,50 " 100 "	11,28	14,07	10,58	12,85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Haver	10,50	stroo kaf	19,— " 1000 " 3,— " 100 "	9,40	11,79	9,57	11,07	7,15	9,22	13,31	16,59	—	—	—	—	—	
5. Erwten	15,—	stroo	35,— " 1000 "	13,43	16,65	18,46	22,70	—	—	7,—	—	—	—	—	—	—	
6. Koolzaad	35,—	stroo	11,50 " 1000 "	23,26 ¹⁾	27,76 ¹⁾	—	—	10,03	12,83	12,55	15,66	13,11	16,52	—	—	—	
7. Rogge	12,75	stroo kaf	19,— " 1000 " 1,50 " 100 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. Suikerbieten																	
8. Suikerbieten	24,—	koppen + blad	130,— per ha voor Groningen 55,— per ha voor Zeeland	15,66	19,56	18,68	23,29	—	—	—	—	—	—	18,25	22,29	—	
III. Aardappelen																	
9. Consumptieaardappelen	3,75 resp. 4,50 ²⁾	voeder- aard- appelen	2,20 per 100 kg	—	—	—	—	—	—	3,99	4,05	4,77	5,89	4,34	5,35	—	
10. Fabrieksaardappelen	2,75	—	—	—	—	—	—	2,22	2,65	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Vlas																	
11. Stroovlas	12,—	lijnzaad kaf baard	16,40 per 100 kg 5,— " 100 " 4,— " 100 "	10,37	13,12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9,70	12,30

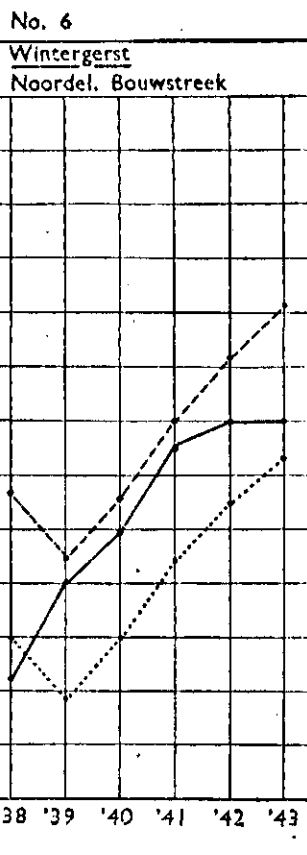
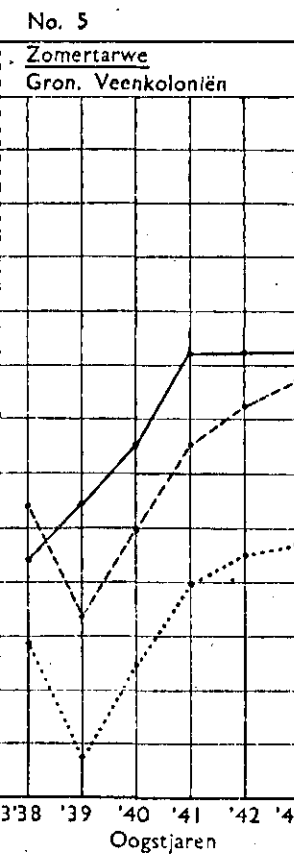
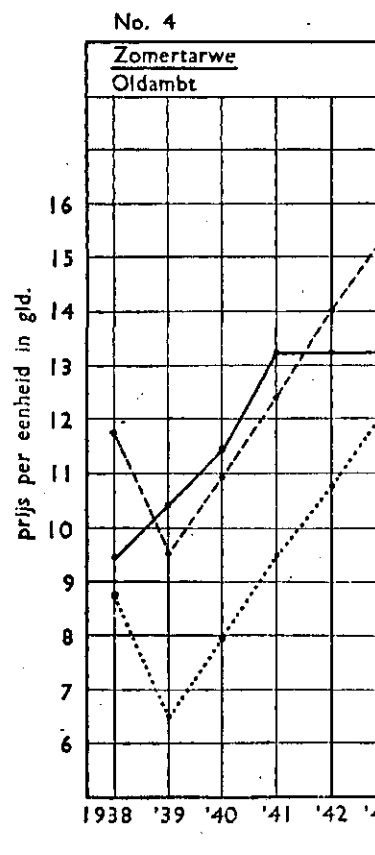
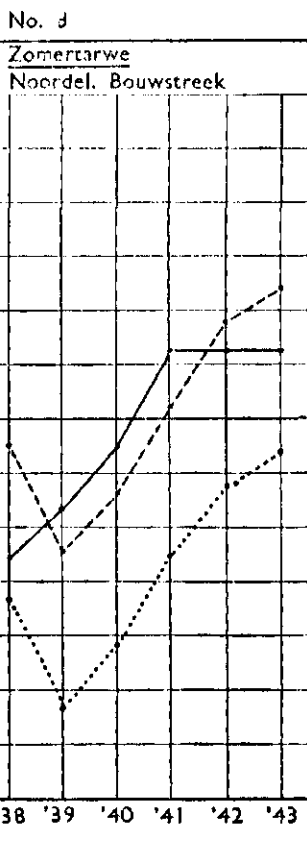
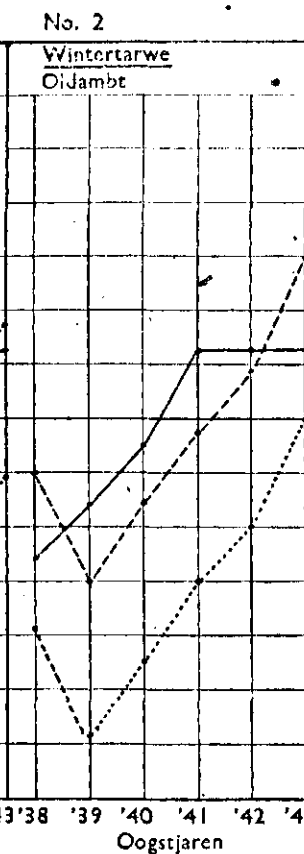
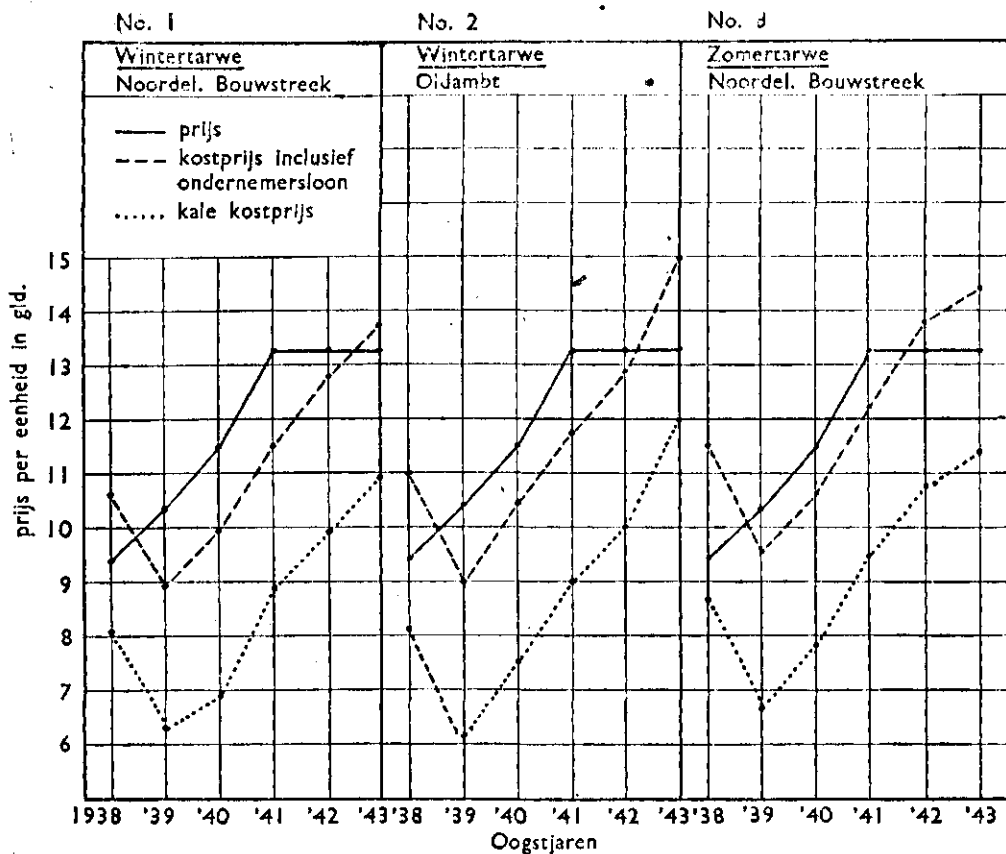
I. Kale kostprijs. II. Kostprijs inclusief een ondernemersloon (zie tekst).

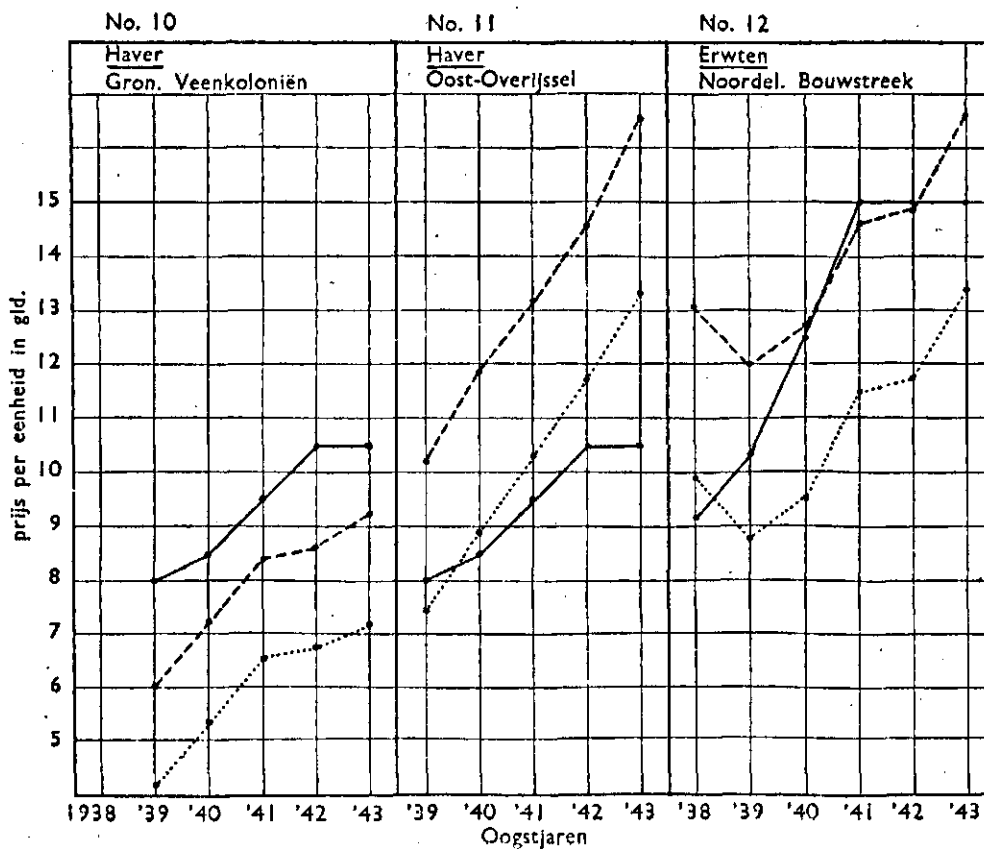
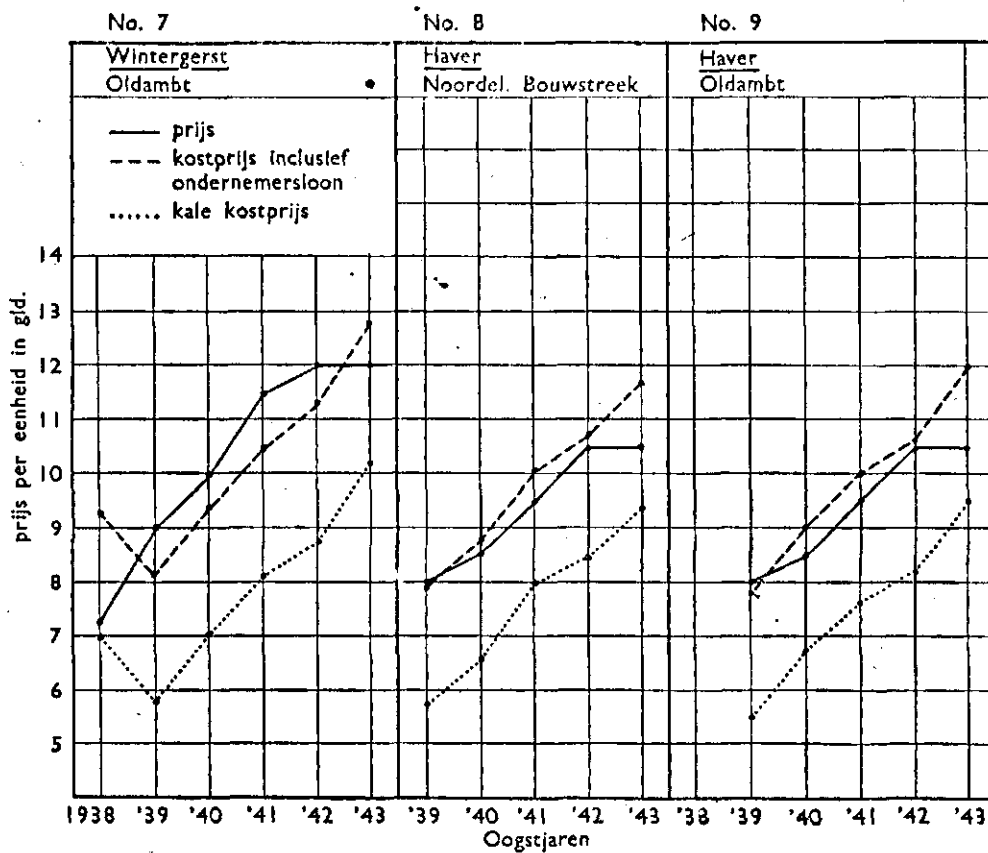
¹⁾ Gemiddelde van Noordelijke Bouwstreek en Oldambt.

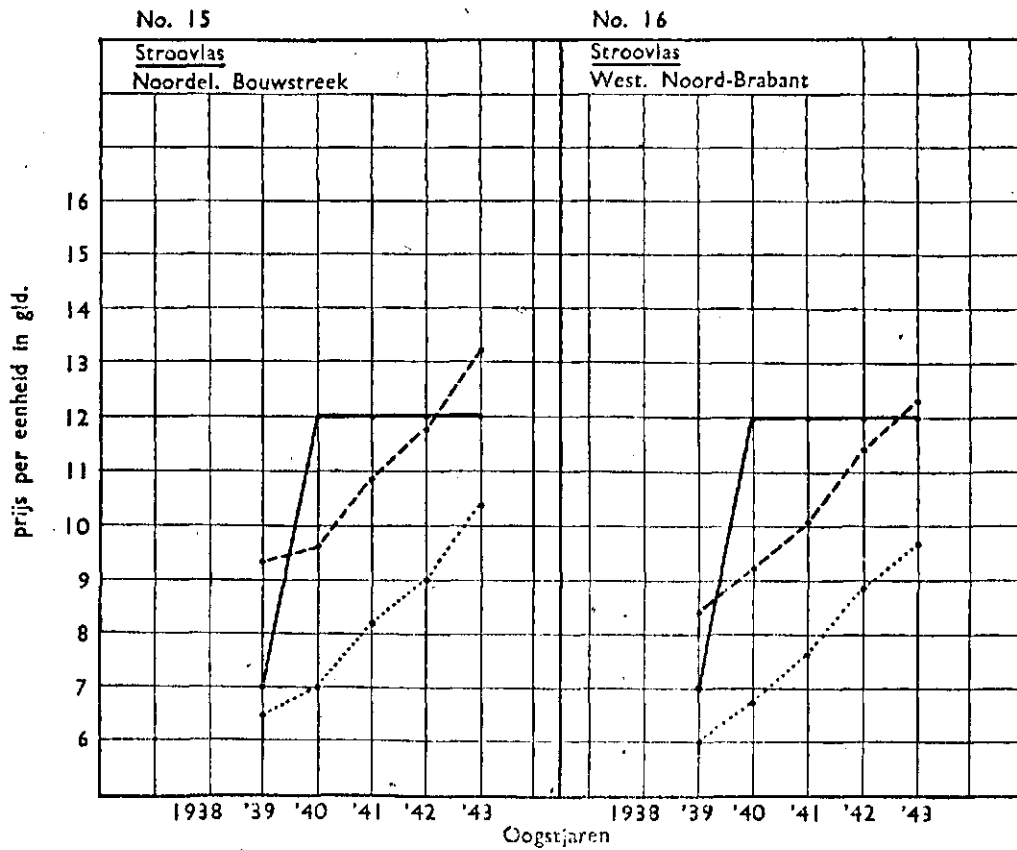
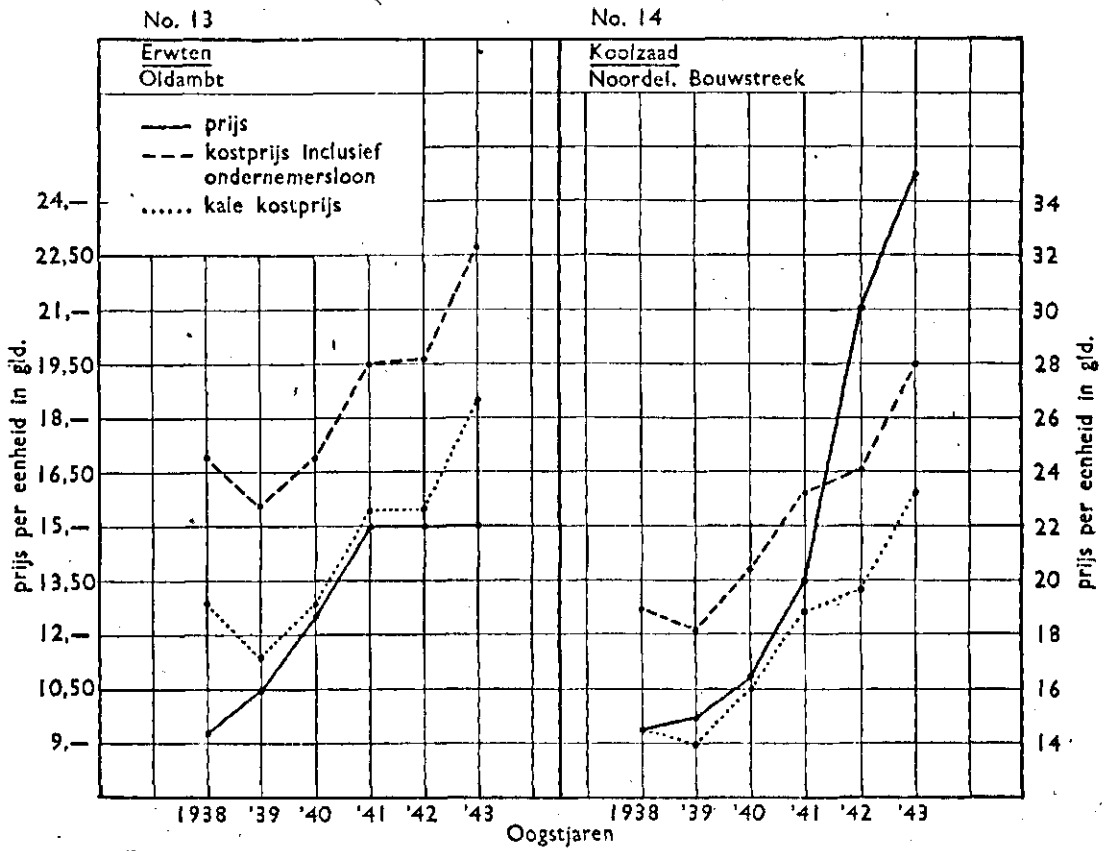
²⁾ f 3,75 voor zandaardappelen, f 4,50 voor kleiaardappelen.

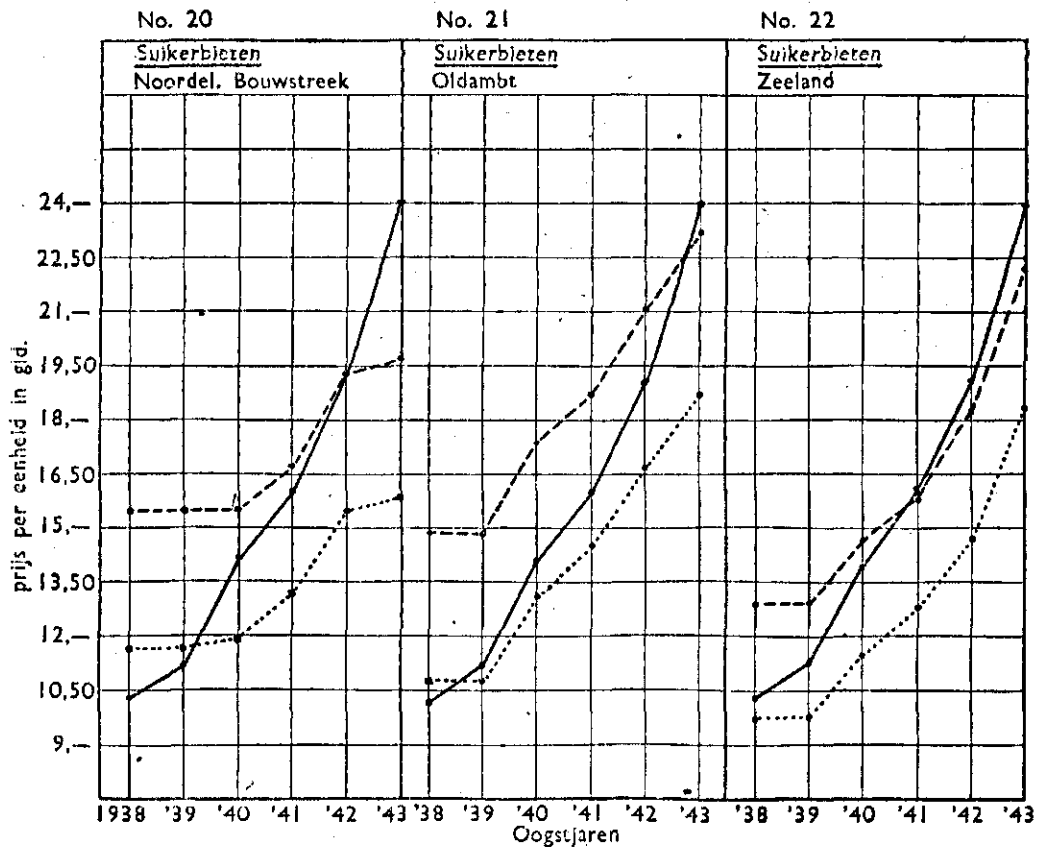
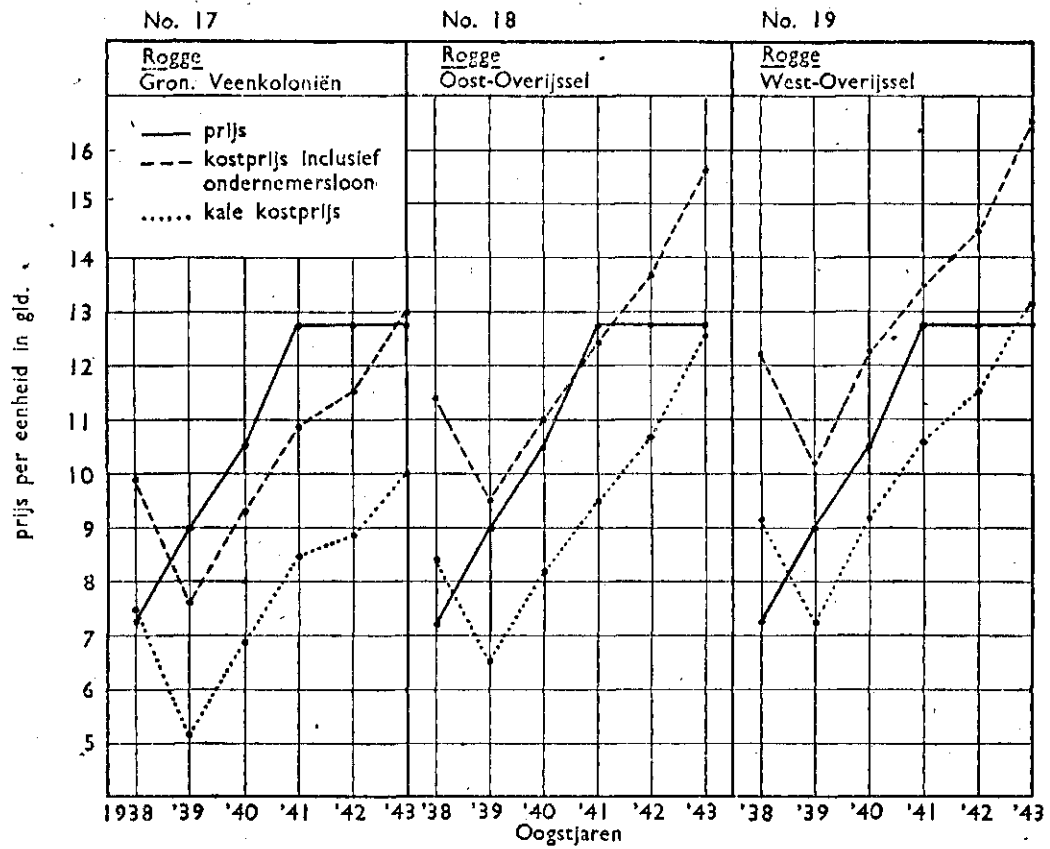
OVERZICHT VAN DE WINSTEN PER EENHEID EN PER HA IN EENIGE GEBIEDEN VAN DE VOORNAAMSTE AKKERBOUWPRODUCTEN VOOR DE OOGSTJAREN 1938 TOT EN MET 1943

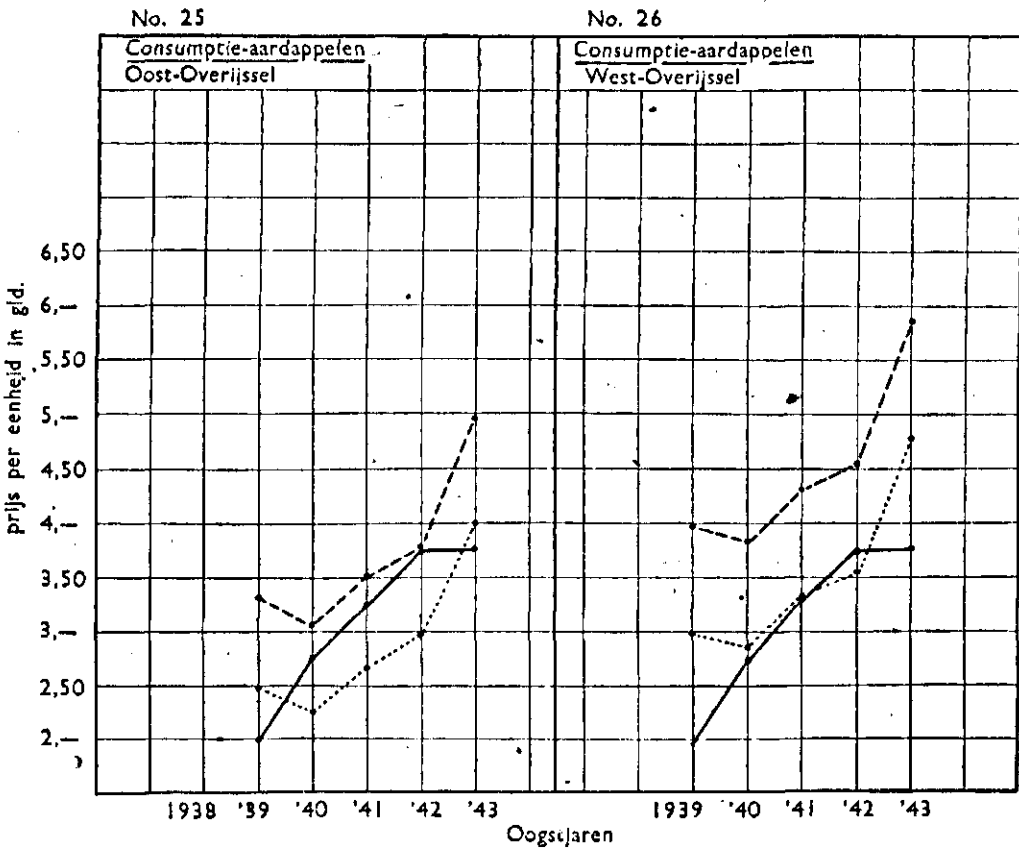
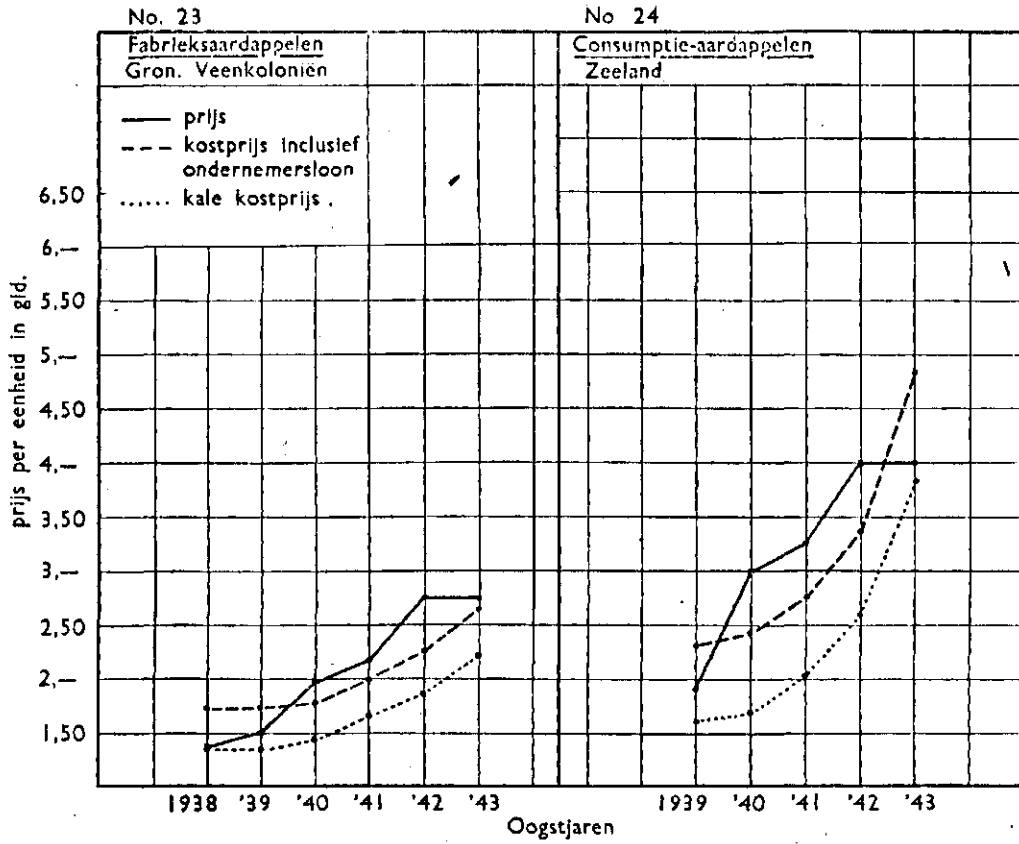
	1938			1939			1940			1941			1942			1943		
	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	Winst of verlies (—) per ha in gld.	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	Winst of verlies (—) per ha in gld.	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	Winst of verlies (—) per ha in gld.	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	Winst of verlies (—) per ha in gld.	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	Winst of verlies (—) per ha in gld.	Winst of verlies (—) per 100 of 1000 kg in gld.	Aantal kg per ha	
I. Noordelijke Bouwstreek																		
1. Wintertarwe	1,30	3 912	51	4,03	3 912	158	4,06	3 912	159	4,33	3 912	169	3,30	3 677	121	2,37	3 540	84
2. Zometarwe	0,65	3 556	23	3,68	3 556	131	3,63	3 556	129	3,72	3 556	132	2,36	3 343	79	1,82	3 307	60
3. Wintergerst	-0,82	3 916	-32	2,08	3 916	81	2,03	3 916	79	2,08	3 916	81	1,54	3 681	57	0,72	3 535	26
4. Haver	-0,67	3 337	-23	2,26	4 531	102	1,88	4 531	83	1,58	4 531	72	2,01	4 440	89	1,50	4 191	46
5. Erwten	-0,03	2 521	-1	1,15	3 387	50	2,90	3 387	98	3,43	3 387	116	3,22	3 387	109	1,57	3 268	51
6. Koolzaad	-1,49	36 442	-54	-0,49	2 521	29	0,45	2 521	11	1,21	2 521	31	10,31	2 521	258	11,74	2 445	287
7. Suikerbieten	-	—	—	—	36 442	-18	2,20	36 442	80	2,91	36 442	106	3,65	34 984	128	8,34	31 620	289
8. Stroovlas	-	—	—	0,49	5 726	28	4,98	5 726	285	3,78	5 726	216	2,94	5 726	168	1,63	5 163	84
<i>Oldambt. Winter</i>																		
II. Oldambt																		
1. Wintertarwe	1,23	3 389	42	4,23	3 389	143	3,89	3 389	132	4,28	3 389	145	3,27	3 186	104	1,38	3 084	9
2. Zometarwe	0,59	3 144	19	3,88	3 144	122	3,55	3 144	112	3,80	3 144	119	2,52	2 935	74	1,21	2 908	35
3. Wintergerst	0,20	4 085	12	3,15	4 085	124	2,95	4 085	127	3,35	4 085	127	2,12	3 840	120	1,42	3 697	64
4. Haver	-	—	—	2,47	4 212	104	1,73	4 212	73	1,83	4 212	77	2,22	4 128	92	0,93	3 959	37
5. Erwten	-3,64	2 443	-89	-1,07	2 443	-26	-0,43	2 443	-11	-0,39	2 443	-10	-0,43	2 443	-11	-3,46	2 357	-82
6. Suikerbieten	-0,43	33 046	-14	0,37	33 046	19	0,93	33 046	31	1,51	33 046	50	1,48	31 724	47	5,32	30 402	162
III. Groninger Veenkoloniën																		
1. Zometarwe	1,52	3 146	48	4,32	3 146	142	4,06	3 146	128	4,35	3 146	137	3,78	2 904	110	3,32	2 784	98
2. Haver	-	—	—	3,79	4 370	165	3,05	4 370	133	2,90	4 370	126	3,72	4 176	155	3,35	3 872	130
3. Rogge	-0,21	3 270	-7	3,74	3 270	122	3,65	3 270	119	4,31	3 270	141	3,80	3 041	116	2,72	2 861	78
4. Fabrieksaardappelen	0,02	33 218	7	0,19	33 218	63	0,51	33 218	189	0,52	33 218	173	0,87	30 893	269	0,53	27 903	148
IV. Oost-Overijssel																		
1. Haver	-	—	—	0,66	2 589	17	-0,42	2 589	-11	-0,81	2 589	-21	-1,16	2 589	-30	-2,81	2 291	-61
2. Rogge	-1,18	2 526	-30	2,47	2 526	62	2,38	2 526	60	3,21	2 526	81	2,02	2 526	51	0,20	2 286	5
3. Consumptieaardappelen	-	—	—	-0,46	15 418	-71	0,50	15 418	77	0,64	15 418	99	0,81	15 418	125	0,24	13 568	33
V. West-Overijssel																		
1. Rogge	-1,97	2 495	-49	1,71	2 495	43	1,28	2 495	32	2,09	2 495	52	1,17	2 495	29	-0,36	2 238	8
2. Consumptieaardappelen	-	—	—	-0,98	13 150	-129	-0,13	13 150	-17	-0,05	13 150	-7	0,69	13 150	12	-1,02	11 572	-118
VI. Zeeland																		
1. Suikerbieten	0,41	46 574	19	1,41	46 574	66	2,49	46 574	116	3,19	46 574	149	4,16	41 917	174	5,75	36 793	212
2. Consumptieaardappelen	-	—	—	0,27	21 302	58	1,28	21 302	273	1,19	21 302	253	1,39	19 290	267	0,16	14 912	24
VII. Westelijk N.-Brabant																		
1. Stroovlas	-	—	—	0,99	5 726	57	5,24	5 726	300	4,37	5 726	250	3,13	5 726	179	2,30	5 382	124

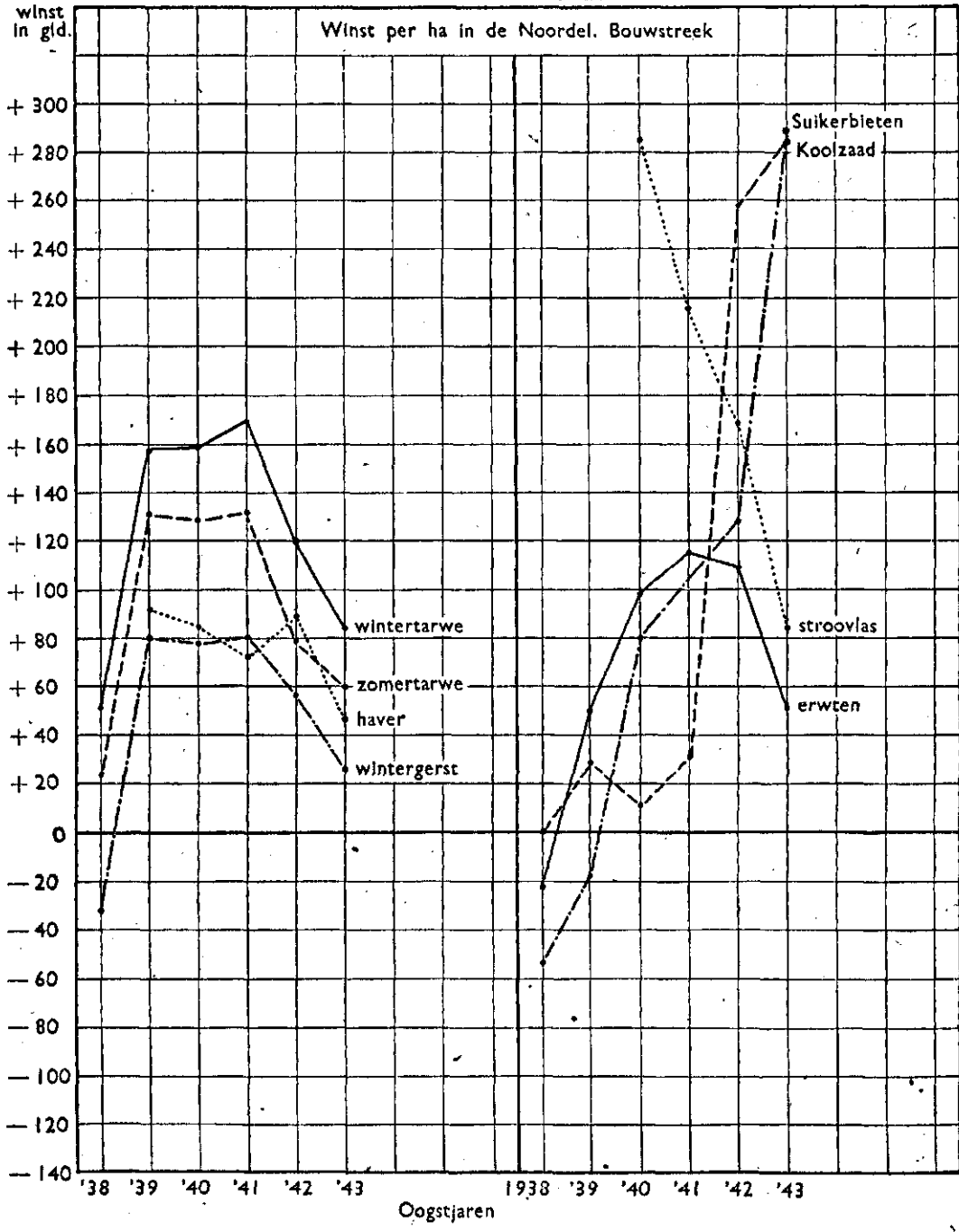

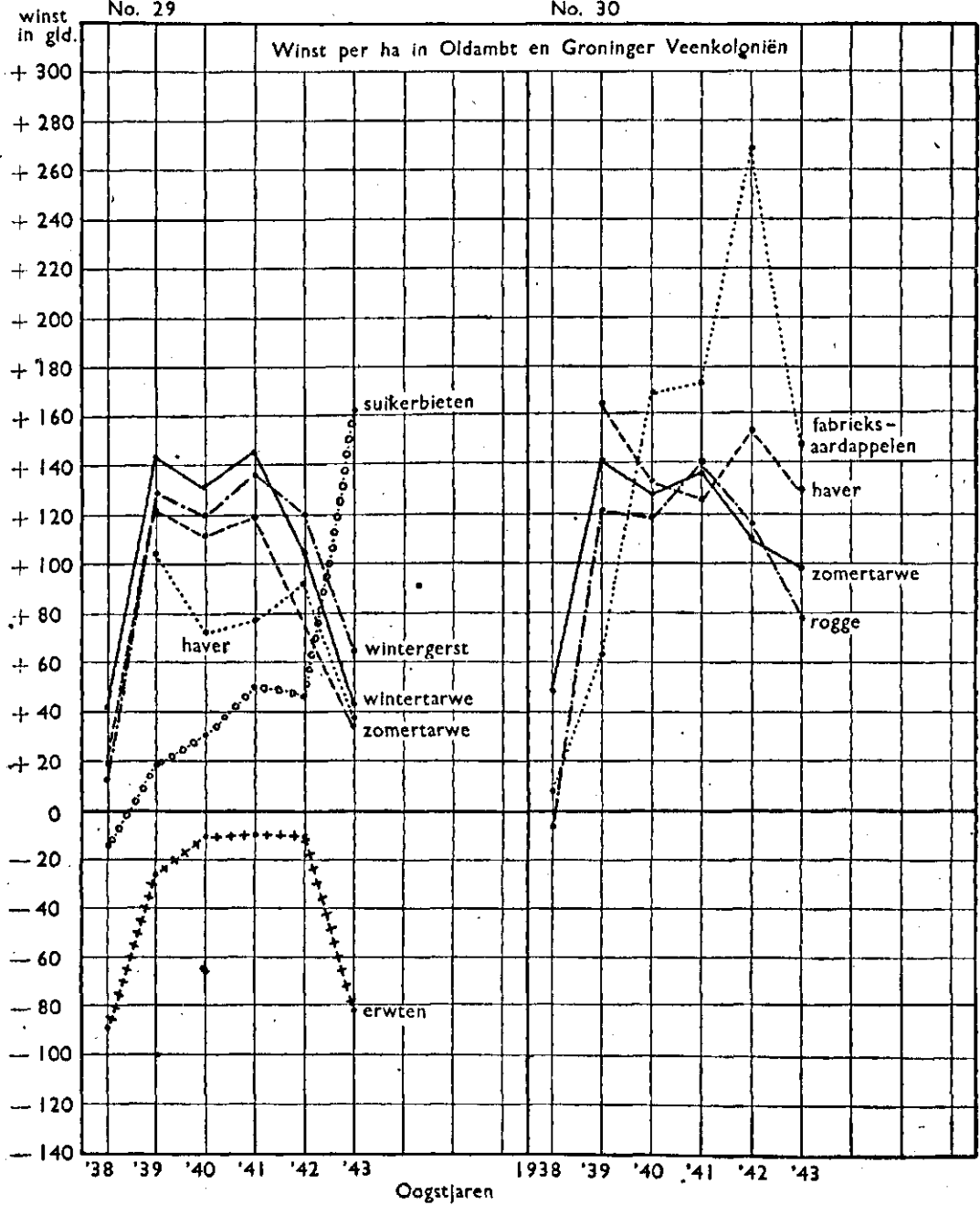

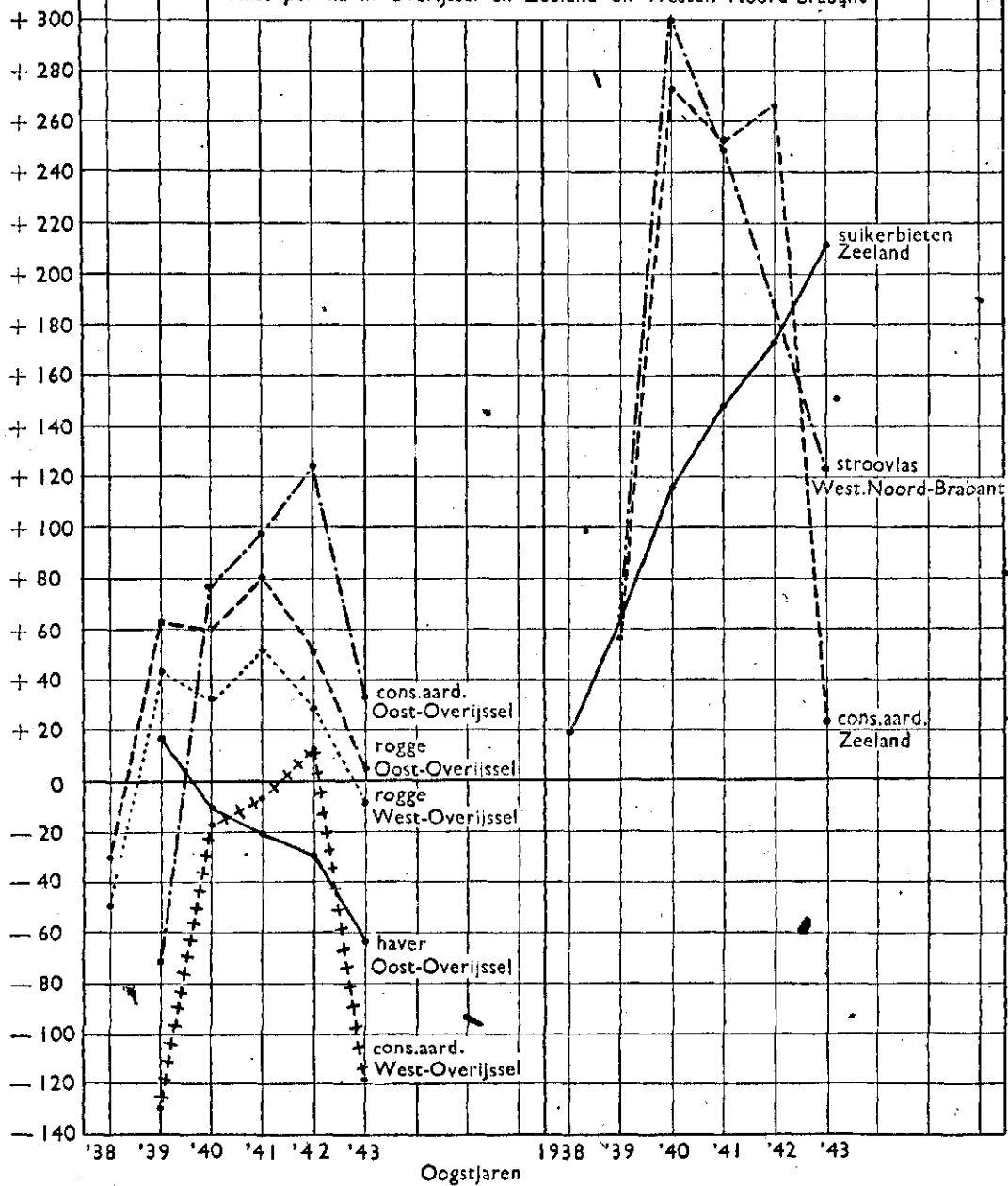

Winst per ha in Overijssel en Zeeland en Westel. Noord-Brabant

Oogstjaren

INHOUDSOPGAVE

TEKST	Blz.
Doel	1
Gegevens	1
Resultaten	3
Staten	5
BIJLAGEN	
STAAT I : Overzicht van de prijzen en van de berekende kostprijzen in eenige gebieden van de voornaamste akkerbouwproducten oogst 1938	5
STAAT II : Idem voor oogst 1939.	6
STAAT III : Idem voor oogst 1940.	7
STAAT IV : Idem voor oogst 1941.	8
STAAT V : Idem voor oogst 1942.	9
STAAT VI : Idem voor oogst 1943.	10
STAAT VII : Overzicht van de winsten per eenheid en per ha in eenige gebieden van de voornaamste akkerbouwproducten voor de oogstjaren 1938 tot en met 1943	11
GRAFIEKEN	
GRAFIEK 1 : Overzicht van den prijs, den kostprijs inclusief ondernemersloon en den kalen kostprijs van <i>Wintertarwe</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	13
GRAFIEK 2 : Idem voor <i>Wintertarwe</i> in het <i>Oldambt</i>	13
GRAFIEK 3 : Idem voor <i>Zomertarwe</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	13
GRAFIEK 4 : Idem voor <i>Zomertarwe</i> in het <i>Oldambt</i>	13
GRAFIEK 5 : Idem voor <i>Zomertarwe</i> in de <i>Groninger Veenkoloniën</i>	13
GRAFIEK 6 : Idem voor <i>Wintergerst</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	13
GRAFIEK 7 : Idem voor <i>Wintergerst</i> in het <i>Oldambt</i>	14
GRAFIEK 8 : Idem voor <i>Haver</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	14
GRAFIEK 9 : Idem voor <i>Haver</i> in het <i>Oldambt</i>	14
GRAFIEK 10 : Idem voor <i>Haver</i> in de <i>Groninger Veenkoloniën</i>	14
GRAFIEK 11 : Idem voor <i>Haver</i> in <i>Oost-Overijssel</i>	14
GRAFIEK 12 : Idem voor <i>Erwten</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	14
GRAFIEK 13 : Idem voor <i>Erwten</i> in het <i>Oldambt</i>	15
GRAFIEK 14 : Idem voor <i>Koolzaad</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	15
GRAFIEK 15 : Idem voor <i>Stroovlas</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	15
GRAFIEK 16 : Idem voor <i>Stroovlas</i> in <i>Westelijk Noord-Brabant</i>	15
GRAFIEK 17 : Idem voor <i>Rogge</i> in de <i>Groninger Veenkoloniën</i>	16
GRAFIEK 18 : Idem voor <i>Rogge</i> in <i>Oost-Overijssel</i>	16
GRAFIEK 19 : Idem voor <i>Rogge</i> in <i>West-Overijssel</i>	16
GRAFIEK 20 : Idem voor <i>Suikerbieten</i> in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i>	16
GRAFIEK 21 : Idem voor <i>Suikerbieten</i> in het <i>Oldambt</i>	16
GRAFIEK 22 : Idem voor <i>Suikerbieten</i> in <i>Zeeland</i>	16
GRAFIEK 23 : Idem voor <i>Fabrieksaardappelen</i> in de <i>Groninger Veenkoloniën</i>	17
GRAFIEK 24 : Idem voor <i>Consumptie-aardappelen</i> in <i>Zeeland</i>	17
GRAFIEK 25 : Idem voor <i>Consumptie-aardappelen</i> in <i>Oost-Overijssel</i>	17
GRAFIEK 26 : Idem voor <i>Consumptie-aardappelen</i> in <i>West-Overijssel</i>	17
GRAFIEK 27 en 28: Overzicht van de winst per ha in de <i>Noordelijke Bouwstreek</i> voor de voornaamste akkerbouwproducten	18
GRAFIEK 29 en 30: Idem voor het <i>Oldambt</i> en de <i>Groninger Veenkoloniën</i>	19
GRAFIEK 31 en 32: Idem voor <i>Overijssel</i> , <i>Zeeland</i> en <i>Westelijk Noord-Brabant</i>	20